

P02. Π.εξ.Σ.Ε. – Έμμεση θεραπεία 12 εβδομάδων για παιδιά προσχολικής ηλικίας Μαρούσος Δ.¹, Μαρούσου Κ.²

¹Λογοπεδικός, ²Γλωσσολόγος, Κέντρο Λόγου ΕΥ ΛΕΓΕΙΝ, Βόλος-Λάρισα

Σκοπός: Το Πρόγραμμα Εξέλιξης Σχέσεων Επικοινωνίας [Π.Εξ.Σ.Ε.]⁴ είναι έμμεση θεραπεία λόγου στη βάση της κοινωνικής-αλληλεπιδραστικής θεωρίας¹. Η θεραπεία εμπλέκει γονείς και παιδί. Ωφέλιμες τροποποιήσεις στο επικοινωνιακό και γλωσσικό περιβάλλον του παιδιού προάγουν το επικοινωνιακό κίνητρο και ενισχύουν τη γλωσσική του ανάπτυξη. Το πρόγραμμα υποστηρίζεται από εμπειρικά τεκμηριωμένες θεραπευτικές προσεγγίσεις: Βραχεία Θεραπεία με Εστίαση στη Λύση² και Θεραπεία Αλληλεπίδρασης Γονέα-Παιδιού³.

Παρουσιάζεται η ανάπτυξη του Π.Εξ.Σ.Ε., οι βασικές αρχές, η δομή και οι κλινικές πρακτικές.

Υλικό & Μέθοδος:

Στάδια ανάπτυξης Π.Εξ.Σ.Ε.:

1. Η πολυετής εμπειρία της ιατροκεντρικής λογοθεραπείας συχνά καταδεικνυε δυσκολίες γενίκευσης στόχων και βελτίωσης της επικοινωνιακής λειτουργικότητας του παιδιού. Η διάρκεια των προγραμμάτων παρατεινόταν αποδυναμώνοντας το κίνητρο συμμετοχής.
2. Οι περικοπές δαπανών υγείας επέβαλαν λογοθεραπεία μικρότερης διάρκειας και χαμηλότερου κόστους. Αναδείχθηκαν ανάγκες έμμεσης λογοπεδικής υποστήριξης που ενισχύει τη γονεϊκή διαχειριστική επάρκεια.
3. Η μελέτη της βιβλιογραφίας και η διερεύνηση εμπειρικά τεκμηριωμένων κλινικών προσεγγίσεων κατευθύνθηκε σε έμμεσες, πολυεπίπεδες, βραχύχρονες παρεμβάσεις ψυχοκοινωνικού μοντέλου.
4. Η συστηματική εκπαίδευση στην Βραχεία Θεραπεία Εστίασης στη Λύση υποστήριξε πρακτικές συνεργασίας με γονείς και αξιοποίησης του ιδιαίτερου δυναμικού κάθε οικογένειας.
5. Η τριετής μεθοδική και επίμονη κλινική εργασία ομάδας λογοπεδικών, αναστοχασμός και ανταλλαγή απόψεων, οδήγησε στο σχεδιασμό της πιλοτικής μορφής του Π.Εξ.Σ.Ε.
6. Το Π.Εξ.Σ.Ε. αναθεωρήθηκε στη βάση ανατροφοδότησης από:
  - i. πιλοτική εφαρμογή σε οικογένειες
  - ii. επαγγελματίες ψυχικής υγείας

Αποτελέσματα-Συμπεράσματα: Έως την δημοσίευσή του⁴ το Π.Εξ.Σ.Ε. συγκροτήθηκε ως δομημένο πρόγραμμα έμμεσης παρέμβασης, προσαρμοζόμενο ευέλικτα στις ιδιαίτερες ανάγκες παιδιού και οικογένειας. Ενεργοποιεί γονεϊκές Στρατηγικές Αλληλεπίδρασης, Οικογένειας και Γλωσσικής Διέγερσης. Αξιοποιώντας ως πεδίο θεραπείας το παιχνίδι γονέα-παιδιού εξυπηρετεί ανάγκες πρώιμης παρέμβασης. Αποδίδει στον γονέα ρόλο «ειδήμονα» προσδίδοντας στον θεραπευτή συντονιστικό ρόλο. Διαθέτει οργανόγραμμα, προσδιορισμένη δομή συνεδρίας και έντυπα υποστήριξης. Προτείνει ολιστικό σχήμα διερεύνησης ικανοτήτων/αναγκών του παιδιού⁵ στη βάση του Διεθνούς Συστήματος Ταξινόμησης (ICF)⁷ εκτιμώντας παράλληλα την γονεϊκή ετοιμότητα συμμετοχής μέσα από το πρίσμα του διαθεωρητικού μοντέλου σταδίων αλλαγής⁶. Μελέτες περίπτωσης καταδεικνύουν τα πρώτα ενθαρρυντικά δεδομένα κλινικής αποτελεσματικότητας.

Βιβλιογραφία:

¹ Bruner, J. (1983). *Child's Talk: Learning to Use Language*. New York: Norton.

² de Shazer, S., & Dolan, Y., with Korman, H, Trepper, T. S., McCollom, E., & Berg, I. K. (2007). *More than Miracles: The State of the Art of Solution-Focused Therapy*. Binghamton. New York: Haworth Press.

³ Eyberg, S. (1988). Parent-Child Interaction Therapy: integration of traditional behavioural concerns. *Child and Family Behaviour, 10*, 33-46.

⁴ Μαρούσος Δ. & Μαρούσου Κ. (2016). *Π.Εξ.Σ.Ε.: Πρόγραμμα Εξέλιξης Σχέσεων Επικοινωνίας*. Εκδόσεις Φυλάτος.

⁵ Μαρούσος, Δ., & Μαρούσου, Κ. (2015). Ο Οδηγός Πλοήγησης: ένα κλινικό εργαλείο στη βάση της Διεθνούς Ταξινόμησης (ICF) για τη διαχείριση γλωσσικών ή / και μαθησιακών δυσκολιών στην προσχολική και σχολική ηλικία. *Αναρτημένη Ανακοίνωση στο 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Σχολικής Ψυχολογίας (19-22 Νοεμβρίου)*. Φιλοσοφική Σχολή, Αθήνα.

⁶ Prochaska, J. O., & DiClemente, C. C. (1982). Transtheoretical therapy: Toward a more integrative model of change. *Psychotherapy: Theory, Research and Practice, 20*, 161-73.

⁷ World Health Organization (2001). *International Classification of Functioning, Disability, and Health*. Geneva: World Health Organization.